

Norskadoptert uten røtter

Mejlænder U-A.

Før hennes historie begynner

269 s. Melhus: Snøfugl, 2006. Pris NOK 275
ISBN 82-7083-332-0

Arnfinn er 44 år gammel og har aldri vært hjemme i seg selv. Utad er alt i orden; kjekk og slagkraftig mann med ledende konsulentstilling i forsikringsselskap, gift med ungdomskjæresten, har to tenåringsbarn og villa på Nordstrand.

Han besøker sine velmenende adoptivforeldre til søndagsmiddag av ferdigmat. Så lenge han kan huske og vel så det, har han strevd med opplevelse av manglende tilhørighet, redsel for avvising og takknemlighetsgjeld med uavklarhet i teller og hele hans eksistens i nevner.

Hans biologiske mor fikk sitt livs sommer lagt øde da hun ble uønsket gravid. Adopsjon var veien videre i et liv som likevel forble avklippet. Arnfinn benytter seg av sin rett til å få vite når han blir voksen, men fortelsen er en del av ham som hindrer rotfeste – ikke bare for Arnfinn selv, men også for den familien han så desperat forsøker å opprettholde i skjør balanse med sin egen selvvalgte posisjon på side-linjen. Så blir datteren gravid og hele livs-nettverket gås etter i sømmene.

Før hennes historie begynner er Ulf Arvid Mejlænder's første roman. Han har bakgrunn som journalist, redaktør, PR-rådgiver og skribent. Norsk adopsjonspraksis er en problematikk han har interessert seg for i mange år, og romanen bærer også preg av research og konkrete møter (1). Både adopsjonskontoret ved Oslo Helseråd og spedbarnshjemmet stiger opp fra arkivskuffene. Nidportrettet av den kristelige anti-abortlegen fra tidlig syttitalt synes friskt i fargene fremdeles.

Person- og miljøskildringer fremstår levende og troverdige i fint tilpasset språkdrakt; på det beste i spennet mellom Jo Nesbø og Per Petterson, med avstikkere til Lars Saabye Christensens *Beatles* og Arild Nyquists *Barndom. Ungdom*. Dog blir det noe ujevnt og av og til går det over i det sjablongmessige.

Både forsideillustrasjon og noe av romanens utforming gjør meg litt usikker på om det isteden er ungdom som er bokens målgruppe. Nå skal jo ikke bøker for ungdom være mer lettvinnt eller litterært mindreverdig, men det er i det ujevne romanen trekker i denne retningen. Imidlertid fremstår den helhetlig sett egnet for både ungdom og voksne, og det på en måte som kan angå

mange. I tillegg til en prisverdig fremstilling av et forbløffende lite beskrevet emne, rommer boken en formidling av mennesker i krise og en pekepinn om at veien videre ikke bare går om historien, men også via frigjøringen fra den.

Nina Helene Alnes Sitek

Vinderen Distriktpsikiatriske senter
Diakonhjemmet sykehus

Litteratur

1. Røed L-L. Adoptert i hemmelighet. Aftenposten 13.3.2007.

Litterært om legers privatliv

Posen S.

The doctor in literature

Bd 2. Private life. 298 s, ill. Oxon: Radcliffe, 2006.
Pris GBP 35
ISBN 978-1-8577-5779-8

Dette er bind 2 i serien *The doctor in literature*, av den australske professoren og endokrinologen Solomon Posen. Forordet er skrevet av allmennmedisineren Brian Hurwitz, som er professor og leder for masterstudiet i litteratur og medi-

sin ved Kings College i London. Posens første antologi ble utgitt i 2005 og omhandler hvordan legerollen var portrettert i skjønnlitteraturen (1). I det nye bindet har forfatteren samlet inn på 1 500 sitater fra 600 litterære verk og organisert disse ulike kategorier: Legens forhold til familien, kolleger, religion og kultur, og legers erfaringer med frustrasjon, kjedsomhet og utbrenthet. I tillegg er det et kapittel om legen med funksjonshemming. Kvinnelige leger er ikke omtalt i dette bindet, forfatteren annonserer i innledningskapitlet at kvinnelige medisiner vil bli spesielt omtalt i et senere bind.

Posen har en imponerende oversikt over litteraturen, men det sier seg selv at med et slikt vell av referanser sitter man lett igjen med et litt endimensjonalt og overfladisk inntrykk av våre litterære kolleger. De historiske og kulturelle aspekter ved sammenstillingen forfatteren foretar, blir i litt for liten grad gjenstand for diskusjon. Det faktum at skjønnlitterære forfattere gjør litterær bruk av legeskikkelsen og ikke alltid har ambisjoner om å gi en realistisk skildring, er noe som heller ikke problematiseres.

Posen oppsummerer sine funn om våre litterære kolleger i en kort konklusjon. Jeg gjengir noen punkter: «relatively few of them enjoy a normal family life», «those who have wives and partners chose them badly and

treat them badly», «Doctors are not good team players and compromisers», «the sick doctor is almost expected to neglect his own illness and to die without fuss». Litteraturens og andre mediers fremstilling av leger kan gi opphav til merkelige forestillinger om leger og legers privatliv. Selv om ikke alle vil finne de litterære skildringene av leger gyldige, bidrar de nok til å prege befolkningens bilde av den medisinske profesjon – og de bidrar nok også til å prege hvordan leger oppfatter seg selv. En vandring i det litterære feltet med Posen som entusiastisk veiviser kan gjøre oss litt klokere.

Jan C. Frich

Allmennmedisinsk forskningsenhet
Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin
Universitetet i Oslo

Litteratur

1. Posen S. The doctor in literature: satisfaction or resentment? Anmeldelse. Tidsskr Nor Lægeforen 2005; 125: 2242.

For mye av det gode?

Sverdrup TC, Nervik S.

Ediths glasslott

24 min. DVD og undervisningshefte. Oslo: Norsk filminstitutt, 2005. Pris NOK 179

Arbeidet med denne DVD-en og heftet er støttet av Utdanningsdirektoratet og Den kulturelle skolesekken. DVD-en har to deler. Først kommer filmen om Ediths Glasslott med norsk tale og engelsk tekst (24 minutter). Her

er utgangspunktet en om lag åtte år gammel gutt som er på klassebesøk på aldershjemmet. Ved at han ved et uhell knuser et glass får han kontakt med Edith, en barnløs enke. Hun har et «hemmelig» slott i et gammelt drivhus. Her hegner hun om minnet til sin avdøde mann som var glassblåser. Nå dyrker hun tulipaner til hans grav og verner om glassurnen som mannen laget. Den skal brukes til hennes aske når hun er død. Hun viser gutten videoopptak av ektefellen som død, før hun noe senere dør på aldershjemmet.

Del to av DVD-en heter «Bakom Ediths glasslott» (19 minutter). Den omhandler begrepene og prosessen bak produksjonen av filmen; fra idé og filmopptak til musikk, klipp og etterarbeid. Dette er filmkunnskap til bruk i skolen og den er godt beskrevet i det vedlagte heftet (28 sider). Bakerst i heftet er det tre sider med spørsmål og forslag til diskusjonsoppgaver. Første tema gjelder tap og sorg. For eksempel: Har noen av dere sett et dødt menneske? Hvordan